

Bjeloga Brda, čim se primijetilo, da se u mreže zapliću šarana i smuđevi ispod mjere. Kod smuđeva treba biti osobito saviestan, jer je vrlo osjetljiva riba, koja u najvećoj česti ugiba još prije nego se dospije otkinuti od mreže.

Ribarski manipulant »Šarana« u Dalju Ivan Bulić izvijestio je koncem god. 1948. svoje poduzeće, da su članovi daljske Ribarske zadruge pod vodstvom svog predsjednika Đoke Jelčića dana 15. XII. 1948. ulovili 500 kg šarana sve u težini od 15 do 20 dkg. i tu ribu držali tri dana u barki, te ju onda prođali u mjestu, i ako su ugovorom bili vezani da ulovljenu ribu prođaju poduzeću »Šarana«. Uozoreni od manipulanta na nedozvoljenu mjeru ulovljene ribe predsjednik je odvratio: »Mi hvatamo na našu odgovornost i to se nikoga ne tiče.« O tome je po-

duzeće podnijelo izvještaj s krivičnom prijavom javnom tužilstvu u Osijeku.

Tajnik Ribarske zadruge u Petrijevcima Pavao Čarapović izvijestio je poduzeće, da su koncem prosinca članovi Ribarske zadruge Stjepan Petlić i drugovi lovili u donjem dijelu Karašice ilegalno i ulovljenu ribu prodavali uz švercersku cijenu (Din 80.— po kg), i ako su ugovorom vezani, da svoj ulov predaju »Šaranu«, koji ribu kao garantirani prehrambeni proizvod prodaje dalje po propisanim uslovima. Petlić i drugovi često su već prekršili primljene obaveze. Sama zadruga kao takva radi ispravno, te je svoj plan ispunila u cijelosti. I Petlić je sa svojim drugovima predan javnom tužilstvu na dalji postupak.

Uzgoj vrbe u vrbacima za potrebe košara u ribarstvu i poljoprivredi

Vrba je grmoliko drvo, koje zaslužuje naročitu pažnju, jer u jednoj godini donša ogroman prirast na drvnoj masi. Nalazi se i raste u nizinama i brdima kao stalni pratilac vodotoka, samonikla uz rubove potoka i rijeka, ali se sadi i u poljima za živu ogradu, a uz vinograde nailazimo na posebnu vrst žilave vrbe žute kore za vezanje čokota vinove loze. Vrbe ima mnogo vrsta počev od vrbe Ive (*Salix caprea*), koja služi za ukras kad je u punom cvatu maca, pa do vrbe konopljarke (*Salix viminalis*) koja je najbolja vrst vrbe uporabive za pletarske svrhe. Vrbovo pruć koje dolazi u obzir za potrebe pletarstva, mora imati naročita svojstva, da odgovara tehničkim uslovima kod izrade raznolike košaračke robe. Zapravo kod samonikle vrbe koja raste slobodno u prirodi, ima samo mali postotak pruća, koje je uporabivo za pletarstvo. To je i razlog, da se za tu svrhu uzgajaju u uređenim vrbacima odabrane vrste plemenite vrbe ili kako je nazivaju, kulturna vrba.

Vrba koja se sadi i uzgaja u vrbacima, treba da ima niže navedena svojstva. Izbočak, šiba mora biti što dužja, da se ne grana i nema pokrajne izbojke. Vrbovo pruć ne smije biti krhko, već žilavo, da se lako savija, a ne kida. I konačno, da pruć ima što više soka, a sama kora, da se da lagano sa mladice guliti. Uzgoj vrbe u uređenim vrbacima vrlo je rentabilan posao. U okolini Vinkovaca razovarao sam sa jednim seljakom, koji je imao uzorno uređen vrbak površine blizu 1 ha, pa mi je na stavljeno pitanje, zašto uzgaja na pločnoj zemlji vrbu, odgovorio: »Uzgoj vrbe mi donša 5—6 puta veću korist od pšenice, a što je najvažnije, za vrbovim prućem je velika potražnja. Košarači sami dođu u jesen, porežu vrbovo pruć te mi ga odmah plate po odvagutoj težini sirove vrbe. Dakle je moj jedini posao, da sveke jeseni okonam vrbake«. Kad se uzme u obzir, da po 1 ha može dati i do 200 mtc prvoklasnog vrbovog pruća, to je uzgoj vrbe u vrbacima doista unosan posao. Kod naročite obrade tla, uz duboko oranje i umjetno dubrenje, postignut je urod vrbovog pruća i do 600 mtc po 1 ha.

Slatkovočno ribarstvo troši mnogo vrbova pruća za izradu specijalnih košara, koje se upotrebljavaju kod ribolova, a još više kod prijevoza ribe. I ako se prevozne košare za ribu pletu u ogromnim količinama, to vjeđa stalna oskudica tih košara. To je i razlog, da se u posljednje vrijeme upravo zbog nedovoljne količine košara, riba

odprema na tržišta željezničkim teretnim vagonima u rasutom stanju (rinfuza). Takovom otpremom riba mnogo gubi na vanjskome izgledu, i dolazi na tržišta u lošem neurednom stanju, izubičana. Naprotiv riba koja dolazi na tržište pakovana u ribarskim košarama, ima svjež i ukusan izved, što je od važnosti naročito danas, kada riba uslijed nestašice mesa ima sve uslove da se udomaći na tržištu i uvrsti u redoviti jelovnik mnogih kućanstava i menza. Kako je petogodišnjim planom predviđena pojačana proizvodnja ribe, to će biti samim tim potreba za vrbovim prućem za izradu ribarskih košara još i veća.

Jaki interesenti za kvalitetno vrbovo pruć kod nas su košaračke škole u popravnim zavodima i posebne pletarske škole u Ptuju (Slovenija) i Opuzenu na Neretvi (Dalmacija). Škola u Opuzenu dobavlja vrbovo pruć iz Voivodine, gdje ima znatnih površina pod vrbom, a i uređenih vrbaka za uzgoj plemenite vrbe. Škola u Opuzenu ne može razviti punu djelatnost, jer stalno oskudijeva na materijalu za proizvodnju, pa je upravo iz toga razloga postojala jedno vrijeme i namjera, da se rad škole obustavi. U samu bazenu rijeke Neretve, a i na pogodnom terenu periodičnih poplavnih polja Dalmacije, ima mnogo pogodnih mjesta za uzgoj vrbe. No i ako postoji u Dalmaciji znatna proizvodnja ranoga voća i povrća, a potreba sa transportnom ambalažom, sadnja vrbe i uzgoj pruća za izradu košara potpuno je zanemarena.

Prvi ogledni vrbak u Dalmaciji uređen je ove zime na poplavnom terenu uz Vransko jezero, a sadnice plemenite vrbe dopremljene su iz Slavonije sa ribnjaka Končanica.

Vrba je kalcifilna biljka, voli tlo sa mnogo vapna, a za položaj zemljišta nije izbirljiva. Tamo gdje voda povremeno plavi teren, a ostale poljoprivredne kulture ne mogu uspjevati, vrba vrlo dobro raste. Naprotiv, na zemljištu gdje stalno stoji voda preko cijele godine u barama, vrba je krhliava i ne napreduje. Dakle teren uz vodotoke izložen povremenim poplavama, a i kraška poplavna polja mogu se uz male investicije pretvoriti u vrlo unosne kulture za uzgoj kvalitetna vrbova pruća, koje je mnogo traženo na domaćem tržištu, a prije rata izvažane su vagonске pošiljke ocuđena vrbova pruća u Č. S. R. i Njemačku. Kora od oguljenog pruća sadržaje 9—14% tanina, a iz kore može se dobiti i dobro vlakno za preradu u

tekstilnoj industriji. Postoje i posebni strojevi za mehanizirano guljenje kore sa vrbova pruča.

Duboko preorano tlo je prečuslov za uređenje dobrih vrbaka, a teškim ilovastim tlima valja osim toga dodati i kreča. Iscrpljena tla moraju se obnoviti stajskim i umjetnim gnojivima. Nakon što je tlo dubokim oranjem pripremljeno i usitnjeno, sade se u redove vrbove ključice već u jesen ili rano proljeće. Ključice od plemenite vrbe režu se na duljinu od 20—30 cm. Za sadnicu je bolje uzeti gornji dio izbojka, vrh šibe, koji ima više pupova, od donjeg dijela šibe sa manje pupova. Odrezane ključice sade se u zemlju na razmak red o reda i sadnica od sadnice 50 cm. Ključice valja posve gurnuti u zemlju, da se kora sačnice ne osuši na suncu i vjetru. Tako gusto sadena vrba u redove daje dugo pruće bez ogranaka, te koje je dosta tanko, a to je upravo tražena vrsta pruča za košaračke svrhe.

Mlade vrbove sadnice valja u vrbaku tokom prve i druge godine okopati po nekoliko puta, da korov ne uguši mladu sadnicu. A poslije druge godine dovoljno je ječamput godišnje okopati vrbak i to redovito u kasnu jesen iza kako je otpalo sa pruča lišće, a šibe su porezane.

Pručje se reže u kasnu jesen iznad sama korjena, a ne smije se dopustiti, da vrba stvara nad zemljom velik busen ili kao stablo raste u visinu. Zasađeni vrbak već treće godine daje obilan urod. A nakon 8—10 godina kad vrba iscrpi zemlju, pruće je sve slabije, pa valja vrbe iz zemlje iskrčiti, zemlji dati odmor te staviti ju pod drugu kulturu.

Petogodišnjim panom predviđa se nagao porast proizvodnje ribe, ali i poljoprivrednih proizvoda, a to će dovesti u najskorije vrijeme do povećanog prevoza raznovrsnih dobara, a za to se traži mnogo raznolike ambalaže, u koju ulaze košare svih mogućih oblika i veličina. Još tokom prošle godine tražile su mnoge ekonomije za manipulaciju i transport poljoprivrednih proizvoda, voća i povrća znatne količine ribarskih košara, a u zamjenu nudile svoje proizvode, dok će već u ovoj godini biti potražnja za košarama još i veća. Međutim stoje znatne površine povremeno plavljenog zemljišta neiskorištene, a moglo bi se uz malo investicijena njima urediti vrbaci za proizvodnju kvalitetna vrbova pruča, od čega bi imala velike koristi naše ribarstvo, poljoprivreća, a i ostale grane narodne proizvodnje.

Ing. Pijan

Ribogojilište »Gacka« u Lešću

Osnovana sindikalna podružnica

Na inicijativu radnika s jedne i uprave Ribogojilišta »Gacka« s druge strane, dne 4. veljače 1949. osnovana je Sindikalna podružnica namještenika i radnika Ribogojilišta »Gacka«. Na osnivačkoj skupštini, kojoj je prisustvovalo 26 radnika-ca, od strane Sindikalnog vijeća u Otočcu bio je izaslan njegov predsjednik drug Adam Baričević. Drug Baričević otvorio je skupštinu pozdravljajući odluku prisutnih drugova, da organiziraju svoju Sindikalnu podružnicu. Zatim je opširnim predavanjem razložio značaj sindikata, njegov početak i razvoj od 1898. god. do danas te sve blagodati i pogodnosti, koje pripadaju članovima ove radničke organizacije. Po dovršenom predavanju vrlo pažljivo saslušanom od strane prisutnih prešlo se na izbor Upravnog odbora financijske kontrole, i to tajnim glasanjem. Između ostalih, u Upravni odbor izabrani su za predsjednika drug Dane Jergović, za tajnika drug Nikola Jagodić i za blagajnika drug Toma Marković.

Istog dana od strane Sindikalnog vijeća, poslat je stanovit kontingent tekstilne robe, koja je među članove novo osnovane Sindikalne podružnice na licu mjesta odmah pravedno razdijeljena na potpuno zadovoljstvo svih članova.

Od strane Sindikalnog vijeća obećan je jedan radio aparat, a od strane uprave Ribogojilišta stavljena je na raspolaganje podružnici jedna soba za sjednice i sastanke te za društvenu čitaonicu. U najskorije vrijeme, uprava Ribogojilišta stavit će u pogon svoju električnu centralu, te će na taj način biti omogućeno članovima, da se poslije završenog rada sastaju u svoju čitaonicu te u slušanju radio-emisija i čitanju razne literature iskoriste svoje slobodno vrijeme. Čitaonica će biti snabdijevana stručnom i ostalom literaturom kako od strane Sindikalnog vijeća tako i od strane mjesne zadruge i uprave škole jer ove dvije ustanove imaju svoje bogate biblioteke. Osim toga, podružnica će nabavljati iz svojih sredstava razne stručne i ostale knjige i časopise. 50% članova odmah se pretplatilo na stručni list »Ribarstvo Jugoslavije«. Na taj način će Sindikalna podružnica još više probuditi svijest u našem radnom narodu, koji na radničkoj klasi izgrađuje svoju bolju budućnost.

Uprava Sindikalne podružnice, u saradnji sa upravom Ribogojilišta, namjerava osnovati i svoju menzu za svoje članove — samce — i one, koji dolaze na rad iz udaljenijih mjesta.

Nezgodan prevoz ribe u ljetu

Kolikogod je pohvalan rad nekih ribarskih zadruga i grupa u osječkoj okolici, toliko opet treba upozoriti na neke nezgodne pojave u nekim revirima. Tako se na primjer lovilo u dravskim i čunavskim rukavima usred ljeta, što se inače prakticira tek u kasnoj jeseni. Riba se lovila u doba jake ljetne žege, a zbog nemogućnosti brze otpreme morala se držati u prepunim barkama po dva do tri dana, i to u toplim stajaćim vodama.

Posljedica je bila, da je riba u tim barkama ugibala, a kako je i doprema na tržište bila spora, to je velik dio

ribe bio sumnjive vrijednosti, čemu je bilo dokazom i to, da se potrošači nisu mnogo otimali za njom. K tome pridolazi još i to, da je velik dio te ribe bio ispod dozvoljene veličine, i ta bi riba dakako poslije tri četiri mjeseca bila daleko veća, a i bolja. Tako se intenzivno lovilo baš u vrijeme, koje važi kao glavno vrijeme rasta ribe.

Nezgodno je bilo i to, što je uprava apatinske Ribarske centrale, pod koju spadaju sve vode državnog (saveznog) dobra »Belje«, izdala nalog, da se sva riba, ulovljena u beljskim vodama, imade otpremiti najprije u Apatin,